

ภาคผนวก

1. แนวทางพัฒนาและกิจการการพัฒนา

ในการวิจัยและพัฒนา กลุ่มต่างๆ ในชุมชนที่ศึกษาได้ร่วมกันกำหนดแนวทางพัฒนา และจัดกิจกรรมเวทีชุมชนซึ่งสรุปกิจกรรมพัฒนาแต่ละกลุ่มในชุมชน ได้ดังนี้

1.1. บ้านวังยาว ตำบลเที่ยงแท้ อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท

1.1.1 แนวทางการพัฒนา

กลุ่มโรงสีข้าวชุมชนและกลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชนในชุมชนบ้านวังยาวได้กำหนดแนวทางการพัฒนาไว้ 5 ด้านคือ

- 1) การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน
- 2) การปรับปรุงบำรุงดินเพื่อลดต้นทุนการผลิต
- 3) การจัดการศัตรูพืชโดยชีววิธี
- 4) การพัฒนาแนวเศรษฐกิจพอเพียง
- 5) การพัฒนากลุ่มและเครือข่าย

1.1.2 การดำเนินกิจกรรมและเวทีชุมชน

ในการพัฒนากลุ่มโรงสีข้าวชุมชนและกลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชนในชุมชนบ้านวังยาว ทีมวิจัยได้มีการดำเนินกิจกรรมและเวทีชุมชน ดังนี้

ที่	วันที่/เดือน/ปี	กิจกรรมหรือเวที
1	19 เม.ย. 50	เก็บข้อมูลเบื้องต้นของชุมชน
2	2 พ.ค. 50	เก็บข้อมูลชุมชนเพิ่มเติม
3	26 มิ.ย. 50	ดูงานเศรษฐกิจพอเพียงบ้านลุงทองเหมาะ สุพรรณบุรี
4	20 ก.ค. 50	เวทีติดตามความก้าวหน้าและวางแผน
5	25 ก.ค. 50	สรุปสิ่งที่ได้จากการไปดูงานบ้านลุงทองเหมาะ ร่วมกันกำหนดรูปแบบศูนย์ข้าวที่ดี
6	10 ส.ค. 50	เวทีติดตามความก้าวหน้าและสรุปบทเรียนเบื้องต้น
7	19 ก.ย. 50	อบรมความรู้เรื่องข้าวแก่ชุมชน
8	3 ต.ค. 50	วางแผนส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโดยชุมชน
9	10 ต.ค. 50	เวทีติดตามผลการดำเนินงานเรื่อง <ul style="list-style-type: none">● ผู้ทดสอบการใช้น้ำหมักชีวภาพ

ที่	วันที่/เดือน/ปี	กิจกรรมหรือเวที
		<ul style="list-style-type: none"> • สรุปการเก็บข้อมูลต้นทุนรายละเอียดค่าใช้จ่ายในการทำแปลงพันธุ์ • การกำหนดมาตรฐานข้าวพันธุ์ • สรุปผลการทำแปลงพันธุ์ • บรรยายวิธีการทำจุลินทรีย์หน่อกล้วยและวางแผนทำแปลงทดสอบการใช้จุลินทรีย์
10	22 พ.ย. 50	ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของหมู่บ้านควบคุม
11	14 ธ.ค. 50	เวทีติดตามความก้าวหน้าและสรุปผล
12	11 ก.พ. 51	เวทีติดตามความก้าวหน้าและสรุปผล
13	27 ก.พ. 51	เวทีเครือข่ายและสรุปผลงานวิจัยของชุมชน
14	29 มี.ค. 51	สรุปผลการทดสอบการใช้จุลินทรีย์ในนาข้าว และเตรียมการเก็บข้อมูล
15	28 เม.ย. 51	สรุปวิเคราะห์ข้อมูลผลการทดสอบจุลินทรีย์ สรุปผลการวิเคราะห์ดินในนาข้าวให้แก่สมาชิกในชุมชน

1.1.3สรุปกิจกรรมพัฒนา

สรุปภาพรวมกิจกรรมการพัฒนาของกลุ่ม โรงสีข้าวชุมชนและกลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน ได้ดังภาพ

ผังแสดงกิจกรรมกลุ่มโรงสีข้าวชุมชนและกลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน

บ้านวังยาว ต.เที่ยงแท้ อ.สรรคบุรี จ.ชัยนาท

1.2. บ้านวังยาว บ้านป่าผาก บ้านห้วยหินดำ ตำบลด่านช้าง อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี

1.2.1 แนวทางการพัฒนา

การพัฒนากลุ่มต่างๆในตำบลด่านช้างได้กำหนดแนวทางการพัฒนาไว้ 7 ด้านคือ

- 1) การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน
- 2) การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงแพะ
- 3) การจัดการป่าชุมชน
- 4) การพัฒนากลุ่มสตรีผ้าทอผ้าสี่ธรรมชาติชุมชนกะเหรี่ยง
- 5) การพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรวังยาว
- 6) การผลิตผักอินทรีย์
- 7) การพัฒนากลุ่มและเครือข่าย

1.2.2 กิจกรรมและเวทีชุมชน

ภายใต้แนวทางการพัฒนาที่กล่าวมาได้มีการดำเนินกิจกรรมและเวทีชุมชนดังนี้

ที่	วันที่/เดือน/ปี	กิจกรรมหรือเวที
1	22 ก.พ. 50	ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของชุมชนเกี่ยวกับ <ul style="list-style-type: none"> ● อาชีพ ● กลุ่มและเครือข่าย <ul style="list-style-type: none"> ○ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงแพะ ○ กลุ่มปลูกผักอินทรีย์ ○ กลุ่มป่าชุมชน ○ กลุ่มสตรีผ้าทอผ้าสี่ธรรมชาติ ○ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรวังยาว ○ กลุ่มเยาวชนรักษ์ป่าต้นน้ำ ○ กลุ่มออมทรัพย์(บ้านห้วยหินดำ) ● ข้อมูลเบื้องต้นเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียง
2	2 พ.ค. 50	ศึกษาภูมิปัญญาในตำบลวังยาวในเรื่อง <ul style="list-style-type: none"> ● ป่าชุมชน ● หัตถกรรมพื้นบ้าน ● การแปรรูปของกลุ่มแม่บ้าน ● การทำเกษตรอินทรีย์
3	14 มิ.ย. 50	เวทีติดตามผลการดำเนินงานในด้านต่างๆ คือ

ที่	วันที่/เดือน/ปี	กิจกรรมหรือเวที
		<ul style="list-style-type: none"> ● รูปแบบการท่องเที่ยวที่ชุมชนต้องการและวิเคราะห์ศักยภาพการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชน ● เป้าหมายของการท่องเที่ยว ● การวางแผนกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว ● กระบวนการจัดการท่องเที่ยว <p>การอภิปรายเรื่องการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน โดย รศ.ดร.เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ</p>
4	26 มิ.ย. 50	ศึกษาดูงานเศรษฐกิจพอเพียงบ้านลุงทองเหมาะ จังหวัดสุพรรณบุรี
5	19 ก.ค. 50	<p>สรุปกิจกรรมที่ทำหลังจากดูงานบ้านลุงทองเหมาะ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● การทำเชื้อจุลินทรีย์ ● การชุบ่อเลี้ยงปลาในครัวเรือน ● การเลี้ยงกบ ● การจัดทำศูนย์เรียนรู้ของชุมชน <p>ติดตามผลการดำเนินงานแต่ละกลุ่มได้แก่</p> <p><u>กลุ่มป่าชุมชน</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● เรื่องการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ธรรมชาติและวัฒนธรรม <p><u>กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรวังยาว</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● การแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตร <p><u>กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงแพะ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● การจัดการเรื่องฟาร์มมาตรฐาน
6	17 ส.ค.50	<p>สรุปความก้าวหน้าแต่ละกลุ่ม</p> <p><u>กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรวังยาว</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● น้ำยาอเนกประสงค์ ● การทอพรหม <p><u>กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงแพะ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● สมาชิกเปลี่ยนจากเลี้ยงแพะเนื้อมาเป็นแพะนม <p><u>กลุ่มป่าชุมชน</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● การเตรียมการทดลองท่องเที่ยว ● ปรับปรุงศูนย์เรียนรู้

ที่	วันที่/เดือน/ปี	กิจกรรมหรือเวที
		<p><u>กลุ่มปลูกผักอินทรีย์</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● การจำหน่ายผลผลิตในตลาดท้องถิ่น ● การปรับปรุงศูนย์เรียนรู้ <p><u>สรุปผลจากการทดลองท่องเที่ยว</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● ปรับปรุงการบริการ การท่องเที่ยว ● การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก ● การจัดทำเอกสารประกอบการท่องเที่ยว
7	25 ก.ย. 50	เวทีติดตามผลการดำเนินงานของชุมชน
8	5-6 พ.ย. 50	การทดลองจัดท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวจากกรุงเทพฯ และหน่วยงานต่างๆ
9	3 ต.ค.2550	<p>เวทีติดตามผลการดำเนินการ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● <u>กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงแพะ</u> <ul style="list-style-type: none"> ○ จัดการเรื่องฟาร์มมาตรฐาน ○ ผักอบรมเลี้ยงแพะ(หลักสูตรท้องถิ่น) ● <u>กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรวังยาว</u> <ul style="list-style-type: none"> ○ แปรรูปผลิตภัณฑ์เช่น ก๋วยเตี๋ยวฟิลิปินส์ ทงม้วนมะขามแช่อิ่ม ○ จัดหาหัวเชื้อผลิตน้ำยาอเนกประสงค์
10	24 ต.ค. 50	เวทีติดตามความก้าวหน้า การดำเนินงานของชุมชน
11	13 พ.ย. 50	เก็บข้อมูลเพิ่มเติมรายครัวเรือนและภูมิปัญญาชาวบ้าน
12	7 ธค. 50	<p>เวทีติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของกลุ่มต่างๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● <u>กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงแพะ</u> <ul style="list-style-type: none"> ○ การส่งแพะเข้าประกวด ○ ออกแบบจัดทำสติ๊กเกอร์ของกลุ่ม ● <u>กลุ่มปลูกผักอินทรีย์</u> <ul style="list-style-type: none"> ○ ปรับปรุงศูนย์เรียนรู้ ○ ออกแบบบรรจุภัณฑ์ ● <u>กลุ่มสตรีผ้าทอผ้าสี่ธรรมชาติ</u> <ul style="list-style-type: none"> ○ วางแผนการทำวิจัยภูมิปัญญาและลายผ้าพื้นเมืองโดยนักวิจัยชาวบ้าน

ที่	วันที่/เดือน/ปี	กิจกรรมหรือเวที
		<ul style="list-style-type: none"> ● <u>กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรวังยาว</u> <ul style="list-style-type: none"> ○ ออกร้านในงานประจำอำเภอ ● <u>กลุ่มป่าชุมชน</u> <ul style="list-style-type: none"> ○ เตรียมพร้อมรับนักท่องเที่ยวที่จะมาทดลองท่องเที่ยว
13	5 ก.พ. 51	เวทีติดตามผลการดำเนินงานของชุมชน
14	27 ก.พ. 51	เวทีเครือข่าย 4 ชุมชนและเสนอผลงานของนักวิจัยและชาวบ้านที่ มสธ.
15	8-9 มี.ค. 51	ทดลองจัดท่องเที่ยวโดยชุมชนแก่นักศึกษาบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มสธ.
16	16-19 มี.ค. 51	วางแผนการวิจัยลายผ้าสีธรรมชาติของสตรีกะเหรี่ยง
17	2-7 เม.ย. 51	เก็บตัวอย่างลายผ้าและเก็บข้อมูลวิจัยลายผ้าโดยนักวิจัยชาวบ้าน
18	9-12 พ.ค. 51	เก็บข้อมูลวิจัยลายผ้าข้อมูลธรรมชาติและสรุปผลเบื้องต้น

1.2.3 รูปกิจกรรมพัฒนา

กิจกรรมด้านต่างๆ ที่กลุ่มในตำบลวังยาว อ.ด่านช้าง จ.สุพรรณบุรี มีการดำเนินการ ดังภาพ

ผังแสดงกิจกรรมกลุ่มต่างๆใน ต.วังยาว อ.ด่านช้าง จ.สุพรรณบุรี

1.3. ตำบลท่างาม อำเภอเมือง จังหวัดปราจีน

1.3.1 แนวทางการพัฒนา

กลุ่มอาชีพเกษตรกรพัฒนาแห่งแม่น้ำปราจีนบุรี บ้านตำบลท่างามได้กำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนไว้ 6 ด้าน ได้แก่

- 1) การผลิตข้าว
- 2) การจัดการด้านการตลาด
- 3) การจัดการที่ดิน
- 4) เกษตรอินทรีย์
- 5) การพัฒนาเยาวชน
- 6) การพัฒนากลุ่มและเครือข่าย

1.3.2 กิจกรรมและเวทีชุมชน

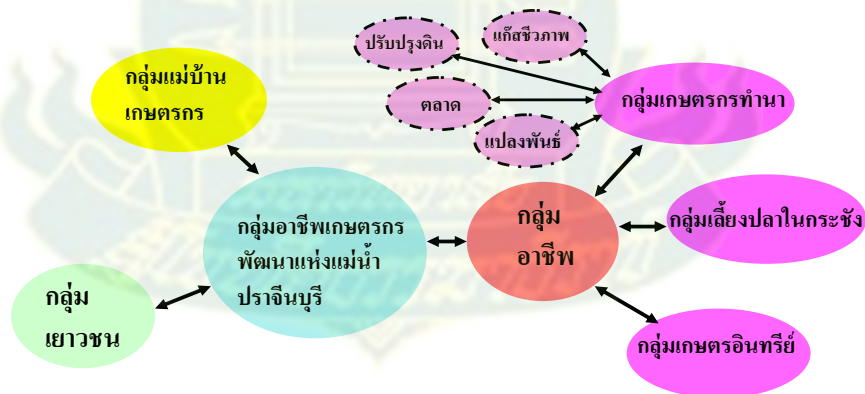
กิจกรรมและเวทีชุมชนที่มีการดำเนินการ ดังนี้

ที่	วันที่/เดือน/ปี	กิจกรรมหรือเวที
1	12 ก.พ. 50	เก็บข้อมูลชุมชน
2	11 พ.ค. 50	เก็บข้อมูลชุมชน ภูมิปัญญาชาวบ้าน
3	26 มิ.ย. 50	ดูงานบ้านลุงทองเหมาะ จังหวัดสุพรรณบุรี
4	13 ก.ค. 50	สนทนากับแกนนำชุมชนและชาวบ้านเรื่อง <ul style="list-style-type: none"> ● ข้อมูลทั่วไปของชุมชน ● กลุ่มอาชีพต่างๆ ในชุมชน ● แนวความคิดในการแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดภายในชุมชน
5	28 ส.ค. 50	เวทีติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของชุมชน
6	6 ต.ค. 50	เวทีติดตามความก้าวหน้า เรื่อง <ul style="list-style-type: none"> ● การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน
7	19 ต.ค. 50	เวทีติดตามความก้าวหน้าเรื่อง <ul style="list-style-type: none"> ● การผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน <ul style="list-style-type: none"> ○ ชนิดพันธุ์ ○ ข้อดีข้อด้อยของแต่ละพันธุ์ ● การทำปุ๋ยชีวภาพเพื่อลดต้นทุนการผลิต
8	19 พ.ย. 50	เวทีติดตามผลเรื่อง <ul style="list-style-type: none"> ● การปรับปรุงพันธุ์ข้าว เก็บเกี่ยวและคัดพันธุ์ ● การปรับปรุงบำรุงดิน ● กิจกรรมอื่นๆ

ที่	วันที่/เดือน/ปี	กิจกรรมหรือเวที
		<ul style="list-style-type: none"> ○ การทำน้ำส้มควันไม้จากการดูงานที่บ้านดงพระราม ○ การทำเห็ดก้อน ○ การปลูกผักปลอดสารพิษ ○ การเพาะถั่วงอกเพื่อลดรายจ่าย
9	19 ธ.ค. 51	จัดกิจกรรมทอดผ้าป่าการศึกษาแก่เยาวชนและชุมชนร่วมระหว่างหน่วยงาน บูรณาการทำงานร่วมกัน
10	4 ก.พ. 51	เวทีติดตามความก้าวหน้าการดำเนินการของชุมชน
11	27 ก.พ. 51	เวทีเครือข่าย 4 ชุมชนและเสนอผลงานของนักวิจัยและชาวบ้านที่ มสธ.
12	31 มี.ค. 51	เตรียมการทดสอบพลังงานทดแทน ไบโอดีเซล และประชุมร่วมกับที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการวางแผนสนับสนุนชุมชน
13	8 เม.ย. 51	วิเคราะห์และเตรียมการเรื่องการสร้างลานตากข้าวชุมชนและการเตรียมไปดูงานเรื่องลานตากข้าวในชุมชน

1.3.3 รูปกิจกรรมพัฒนา

ในส่วนของกิจกรรมการพัฒนาของกลุ่มอาชีพเกษตรกรพัฒนาแห่งแม่น้ำปราจีนบุรี ต.ท่างาม สรุปได้ดังภาพ

ผังแสดงกิจกรรมกลุ่มอาชีพเกษตรกรพัฒนาแห่งแม่น้ำปราจีนบุรี

ต.ท่างาม ต.ดงพระราม อ.เมือง จ.ปราจีนบุรี

1.4 บ้านเทพนา ตำบลบ้านไร่ อำเภอสทิต จังหวัดชัยภูมิ

1.1.4.แนวทางการพัฒนา

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านดิน ต.บ้านไร่ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาไว้ 7 ด้านดังนี้

- 1) การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน
- 2) การจัดภูมิทัศน์
- 3) การสร้างและตกแต่งบ้านดิน
- 4) การทำเกษตรอินทรีย์
- 5) การจัดทำโครงสร้างพื้นฐานในชุมชน
- 6) การพัฒนาเยาวชน
- 7) การพัฒนากลุ่มและ เครือข่าย

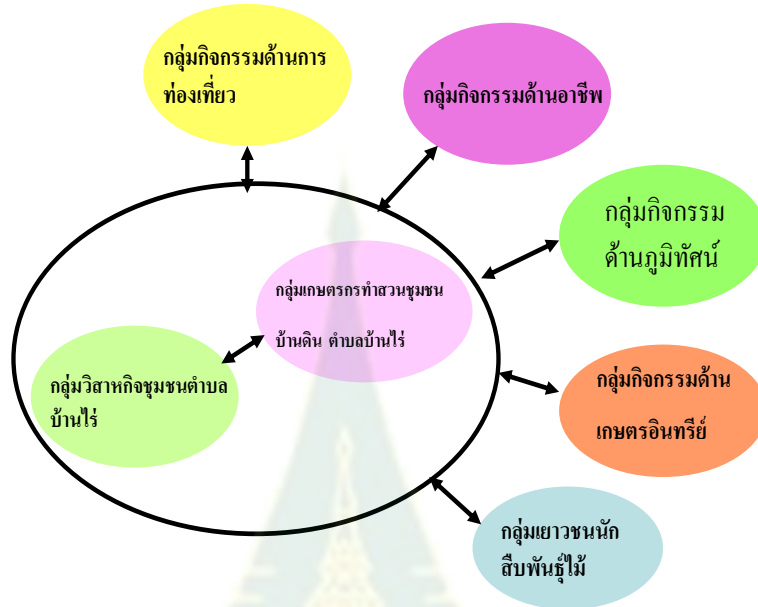
1.4.2 กิจกรรมและเวทีชุมชน

ที่	วันที่/เดือน/ปี	กิจกรรมและเวที
1	18 มิ.ย. 50	<ul style="list-style-type: none"> ● เก็บข้อมูลชุมชนและจัดทำแผนพัฒนา
2	2-3 มิ.ย. 50	<ul style="list-style-type: none"> ● วางแผนจัดกิจกรรมน้กสืบพันธุ์ไม้แก่เยาวชนในชุมชน
3	26 มิ.ย. 50	<ul style="list-style-type: none"> ● ดูงานบ้านลู่ทองเหมาะ สุพรรณบุรี
4	7 ก.ค. 50	<p>ศึกษาความเคลื่อนไหวของกลุ่มบ้านดิน ในด้านต่างๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● การทำเกษตรอินทรีย์ ● การจัดการท่องเที่ยว โดยชุมชน ● การจัดการบ้านดิน เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยว ● การจัดทำสโมสรบ้านดิน ● การศึกษาและกำหนดเส้นทางท่องเที่ยว ● การจัดวางภูมิทัศน์บ้านดิน <p>สรุปสิ่งที่ได้จากการดูงานบ้านลู่ทองเหมาะ</p>
5	6 ส.ค. 50	<p>เวทีติดตามความก้าวหน้าเรื่อง</p> <ul style="list-style-type: none"> ● การสร้างบ้านดิน ● ปรับปรุงภูมิทัศน์ ● โครงการน้กสืบพันธุ์ไม้ ● ให้ความรู้และเตรียมผลิตเห็ดโคนญี่ปุ่น <p>ศึกษาข้อมูลภูมิปัญญาของหมู่บ้านในเรื่องต่างๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● พันธุ์ข้าวพื้นบ้าน ● การทำบ้านดิน

ที่	วันที่/เดือน/ปี	กิจกรรมและเวที
		<ul style="list-style-type: none"> ● การทำไวน์ผลไม้
6	16 ส.ค. 50	เวทีติดตามความก้าวหน้า <ul style="list-style-type: none"> ● วิทยากรให้ความรู้เรื่องการปรับปรุงบ้านดิน
7	11-12 ก.ย. 50	อบรมคุณธรรมจริยธรรมแก่สมาชิกบ้านดิน
8	8 ต.ค. 50	เวทีติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของชุมชน
9	23 ต.ค. 50	วางแผนพัฒนาบ้านดิน ในด้านต่างๆ เพื่อเตรียมรับการท่องเที่ยวในฤดูต่อไป
10	23 พย. 50	เวทีติดตามความก้าวหน้าของชุมชน <ul style="list-style-type: none"> ● ปรับปรุงโครงสร้างและตั้งคณะกรรมการบ้านดินใหม่ ● ต้อนรับนักท่องเที่ยวจากหน่วยงานราชการ ● ส่งเสริมการผลิตพันธุ์แก่นตะวัน ● ดำเนินกิจกรรมต่างๆในบ้านดิน <ul style="list-style-type: none"> ○ บริการนวด และอบซาวน่า ○ การก่อสร้างหอดูดาว ○ ปรับปรุงตกแต่งภายในและออกแบบหลังคาบ้านดิน โดยวิทยากรช่วยออกแบบแนะนำ ○ ตกแต่งภูมิทัศน์ภายในบริเวณบ้านดิน
11	17 ธค. 50	เวทีติดตามความก้าวหน้ากิจกรรมต่างๆ ของชุมชน
12	26 ธค. 50	เวทีติดตามความก้าวหน้าเรื่อง <ul style="list-style-type: none"> ● การจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ ● การวางแผนฝึกอบรมระยะต่อไป ● พัฒนากิจกรรมอื่นๆ
13	4 มค. 51	ปรับปรุงหลังคาบ้านดิน ทดลอง ก่อสร้างและประเมินผล
14	6 กพ. 51	เวทีติดตามความก้าวหน้า กิจกรรมต่างๆ ของชุมชน
15	27 พ.ค. 51	เวทีเครือข่าย 4 ชุมชนและเสนอผลงานของนักวิจัยและชาวบ้านที่มสธ.
16	6 มี.ค. 51	ประชุมวิเคราะห์ วางแผน พัฒนาบ้านดินและกิจกรรมระยะต่อไป ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ

1.4.3 สรุปกิจกรรมพัฒนา

สำหรับกิจกรรมการพัฒนาของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านดิน
 ต.บ้านไร่สรุปกิจกรรมหลักๆ ดังต่อไปนี้

ผังแสดงกิจกรรมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านดิน

ต.บ้านไร่ อ.บ้านดิน จ.ชัยภูมิ

